

Årsmelding 2018

SAMMENDRAG

- Det europeiske kulturminneåret 2018 ble en stor og omfattende markering av den sentrale rolle den felles europeiske kulturarv betyr for Europas identitet, verdiskapning og kulturelle utvikling. EU-kommisjonen og de respektive kulturministrene fra alle EU-landene har allerede annonsert et antall programmer som viderefører oppfordringene til tiltak fra kongressen i Berlin
- Foreningen markerte, i samarbeid med de nordiske landene og Estland, Det europeiske kulturminneåret 2018, med utgivelsen av en 140 siders bok hvor de mest representative nordiske og baltiske prisvinnerne av EUs Kulturminnepris/Europa Nostra Awards ble presentert. Opplaget var på 15.000 bøker.
- Europa Nostra Norge fortsetter samarbeidet med de nordiske landene samt Estland om et nytt felles prosjekt i forlengelsen av Det europeiske kulturminneåret 2018. Der vil man identifisere barn og unges opplevelse av å bo i et kulturminne, eller nær ved et større kulturminne. Dette prosjektet vi strekke seg inn i 2020.
- Tone Sinding Steinsvik, drivkraften bak Blaafarveværket over 50 år, ble tildelt en Grand Prix i klasse 3, Særlig innsats, ved Den europeiske kulturminnekongressen i Berlin i juni 2018.

STYRETS ARBEID

Det har vært avholdt 4 styremøter i 2018. I styret sitter Erik Schultz, formann, Axel Mykleby, nestleder, Grete Horntvedt, styremedlem, Lars Jacob HvindenHaug, styremedlem, Simen Bjørgen, styremedlem, Tore Friis-Olsen, varamedlem og Aslak Aslaksen, varamedlem. Styrets arbeid har i 2018 vært konsentrert rundt utgivelsen og distribusjonen av boken: «Northern European Winners of EU Prize for Cultural Heritage/Europa Nostra Awards 1978-2018», i anledning Det europeiske kulturminneåret 2018. Bokutgivelsen har vært et felles nordisk/estisk prosjekt forankret i de respektive Europa Nostra-foreningene. Oppfølgingen av nominerte prosjekter til EUs kulturminnepriser/Europa Nostra Awards 2019 og diskusjoner knyttet til nye kandidater til pristildelingen i 2020 krever også tid i styret. Styret har også fulgt opp innspill fra hovedkontoret i Haag, bl.a. identifiseringen av mulige kandidater til nominering blant «Europas 7 mest utsatte kulturminner». Styrets arbeid med medlemsverving har bl.a. resultert i ett nytt medlem: Selskabet for Oslo Bys Vel. Dette er en meget aktiv kulturminneorganisasjon som styret ønsker hjertelig velkommen.

Medlemmene fordeler seg som følger: 7 organisasjoner (NGO), 5 støtte medlemmer, 53 individuelle medlemmer.

ÅRSMØTET 2018

Årsmøtet ble avholdt 28. februar i Den gamle krigsskolen i Tollbugaten.

Årsmelding og regnskap med revisors rapport ble godkjent. Valgkomiteens forslag til styremedlemmer og varamedlemmer ble fulgt. Til styremedlemmer valgt for to år: Grete Horntvedt og Simen Bjørgen (ny). Varamedlemmer valgt for to år: Tore Friis-Olsen (ny) og Aslak Aslaksen (ny).

Styret la frem følgende forslag til valgkomité som ble valgt for to år: Erik Jondell (formann), Magdalena Eckersberg og Tore Edvard Bergaust (ny).

Foreningens revisor Stein Wessel-Aas, ble gjenvalgt for ett år.

I etterkant av møtet holdt seksjonssjef og leder av kulturminneavdelingen i Forsvarsbygg, sivilarkitekt Christian Borhaven, foredraget «Forsvarets kulturminner i en brytningstid, store kulturverdier – små bevilgninger». Deretter var det omvisning i den historiske bygningen. Med sine store setningsskader var dessverre Krigsskolen en god illustrasjon på Christian Borhavens budskap i foredraget. Årsmøtet ble avsluttet med lett servering i de tilstøtende lokalene for de 20 medlemmene som deltok. Styrets formann rettet en stor takk til Eirik Saxvik som har sittet i styret siden foreningens etablering i 1992 og til Seppo Heinonen hvis engasjement i Europa Nostra/Europa Nostra Norge går enda lenger tilbake i tid.

MEDLEMSMØTER

Styrets planer for årets sensommertur 2018 ble stadig utsatt på grunn av uforutsette endringer. En invitasjon fra Stiftelsen Oseberg Vikingarv til dåp og sjøsetting av Klåstadskipet i Tønsberg 6. september ble formidlet til våre medlemmer. 10 av dem fant veien til Tønsberg. Etter en byggetid på tre år utenfor Kulturhuset ved bryggen i Tønsberg, hvor kun gamle håndverkstradisjoner ble benyttet, ble sjøsettingen et meget vellykket arrangement. Ovennevnte stiftelse har søkt om medlemskap i Europa Nostra. Se: <https://osebergvikingarv/>

16. oktober inviterte styret til medlemsmøte på Bogstad gård hvor vårt medlem gjennom 26 år, Tine Qvale holdt en maleriutstilling med tittel: «Låver, vår kulturarv. En malerisk reise gjennom Gudbrandsdalen». Tine orienterte om sitt engasjement for våre gamle låver,

vestlandske grindbygg og utstillingen for øvrig til de 20 medlemmene som var til stede.

STATSBUDSJETTET 2019

Budsjettforslaget fra Klima- og miljødepartementet kom heller ikke denne gangen med nye ideer eller initiativ rettet mot kulturminnesektoren. De små økningene i bevilgningene som fremkom blir i praksis spist opp av kostnadsutviklingen.

Nye nasjonale mål og tiltak for kulturminnepolitikken vil fremkomme i den nye kulturminnemeldingen som nå er under forberedelse. Der vil man også få føringer for den nye oppgavefordelingen som er lansert i forbindelse med regionreformen og delegeringen av mange av Riksantikvarens oppgaver til Fylkesmannen. Regjeringen foreslår at kulturminnepolitikken skal bli mindre fokusert på objektene og mer på verdiskapning og

samfunnsnytte, m.a.o. mer «Vern gjennom bruk». Det påpekes også at kompetansen i regionene må styrkes ettersom oppgavene overføres.

I Jeløyplattformen fra januar 2018 ble det spesielt nevnt at kulturminnesektoren og Kulturminnefondet skulle styrkes. De forventningene er foreløpig ikke innfridd.

I Granavolden-plattformen forplikter regjeringen seg til sette i gang arbeidet med å utvide Vikingskipsmuseet. Vi håper dette også innebærer nødvendige midler til konservering av Osebergsamlingen og oppfølging av forskning på nye metoder for å bevare treverket i vikingskipene.

REGNSKAP 2018 FOR EUROPA NOSTRA NORGE

Regnskapet er pr 31.12.18 gjort opp med et underskudd på kr 9.354 etter at foreningen har bidratt med kr 10.000 til det over omtalte Nordisk/Baltiske bokprosjektet. Samlet ble bokprosjektet tilført kr 118.500 fra Norge. Styret vil takke Lucy Høeghs Stiftelse og Bergesen-stiftelsen for deres bidrag til prosjektet. Bokutgivelsen fikk også støtte fra to nordiske fond, den finske riksantikvaren og et bidrag fra Island. Europa Nostra Finland er regnskapsfører for prosjektet.

Egenkapitalen til Europa Nostra Norge er kr. 18.276

Regnskapet følger vedlagt.

REPRESENTASJON I EUROPA NOSTRAS ORGANER

Marianne Roald Ytterdal, gikk ut av styret Europa Nostra i 2018 etter å ha sittet de tillatte tre periodene.

Hun ble sammen med Grete Horntvedt innvalgt i Europa Nostras råd i 2018.

Marianne Roald Ytterdal, er oppnevnt av Europa Nostra som medlem av juryen for «Helena Vaz da Silva European Award».

Prisen ble i 2018 tildelt den engelske historiker og forfatter Bettany Hughes fra Storbritannia.

EUS KULTURMINNEPRISER/EUROPA NOSTRA AWARDS *

I 2018 ble 160 prosjekter fra 31 land bedømt, en nedgang på hele 42 prosjekter fra året før. Dette kan ha sammenheng med at EU-Kommisjonen i 2018 ga føringer for at prosjektene skulle ha en europeisk dimensjon.

Fra Norge var det 5 prosjekter som ble nominert i 2018: Dampskipet Stord 1 i klasse 1; «Bevaring», Fjeldberg Prestegard og Tone Sinding Steinsvik i klasse 3; «Særlig innsats». Hjerleid Håndverksskole i klasse 4; «Undervisning, læring og bevisstgjøring». Ett prosjekt ønsket ikke å bli offentlig kjent.

Tone Sinding Steinsvik ble tildelt EUs Grand Prix, etter hennes 50-årige innsats for å ta vare på og bygge opp Blaafarveværket til et av landets mest besøkte muséer. Allerede i 1986

mottok Blaafarveværket en Europa Nostra Award i klasse 1, »Bevaring» for sin istandsetting av bygningsmassen ved det nedkjørte gamle industrianlegget.

Dampskipet Stord 1 fikk «Spesiell omtale av juryene» (Special Mentions of the Jury) for Veteranskiplaget Fjordabåtens mer enn tredivye års innsats for å bevare skipet.

Se for øvrig: www.europanostr.org/laureats2018

Det ble høsten 2018 nominert tre prosjekter fra Norge til De Europeiske Kulturminnepriser/Europa Nostras Priser 2019. I klasse 1, «Bevaring», er det nominert to prosjekter: Det nyrestaurerte Bergen Museum og Bevaringen av Universitetsparken (NMBU) i undervisningssammenheng, i klasse 3, «Særlig innsats», Fortidsminneforeningen som i år fyller 175 år.

Innenfor fristens utløp 15. november 2018 hadde Haag mottatt 150 nominasjoner fra 34 land.

Styret i ENN blir stadig gjort oppmerksom på gode prosjekter til vurdering. Det er en bekreftelse på at konkurransen om ovennevnte priser er blitt stadig bedre kjent i Norge.

Det har aldri vært nominert forskningsprosjekter fra Norge (klasse 2). Styret følger stadig tre interessante forskningsprosjekter, hvorav ett ventelig kan nomineres høsten 2019.

LOKALE PRISTILDELINGS-SEREMONIER

Blaafarveværket feiret sitt 50-årsjubileum i 2018 med et stort program gjennom sommerhalvåret. Museet ble tildelt prisen som Årets Museum. Det gjorde at den lokale pristildelingsseremonien ble utsatt til sommeren 2019. Endelig tidspunkt er ikke fastsatt.

DEN EUROPEISKE KULTURMINNEKONGRESSEN (SUMMIT) I BERLIN, 18-24 JUNI 2018

Kongressen ble arrangert i samarbeid med Den tyske kulturminnekomité og Den prøyssiske kulturminnestiftelsen under mottoet: «Sharing Heritage-Sharing Values». Den omfattet over 400 arrangementer fordelt på 7 dager med tilknytning til ulike sider ved

*Fra og med nomineringen av kandidater høsten 2018 er prisens offisielle navn endret til: European Heritage Awards/Europa Nostra Awards

Flere hundre arrangementer fordelt på 7 dager med tilknytning til ulike sider ved

kulturminnebevaring, arkitektur, by- og regionplanlegging, landskapsvern osv., osv. Kongressen hadde deltagelse fra hele Europa og omfattet et helt spekter av profesjonelle

fagfolk, politikere, byråkrater, ledere av kulturminneorganisasjoner, studenter og folk med kulturminneinteresser. Et av kongressens høydepunkter var en paneldebatt blant ledende europeiske politikere med ansvar for bla. kulturminne-politikk. Der diskuterte man hvordan man best kunne videreutvikle de europeiske kulturminnene som en strategisk ressurs i årene fremover.

Innimellom all møtevirksomheten, paneldiskusjoner, foredrag o.l. gjennomførte Europa Nostra sine tradisjonelle arrangementer. Den store pristildelingsseremonien fant sted i Kongress-senteret i Berlin i nærvær av den tyske forbundspresidenten Frank-Walter Steinmeier, med EU-kommissær Tibor Navracsics og Plácido Domingo som seremonimestere. Tone Sinding Steinsvik mottok sin Grand Prix under meget stor applaus.

Kongressen ble gjennomført med tysk presisjon og orden, men Berlin er en stor by og arrangementenes antall var overveldende.

«EUROPAS SYV MEST UTSATTE KULTURMINNER»

Listen over de syv mest utsatte kulturminnene i Europa i 2017 ble offentliggjort i mars 2018. Nærmere detaljer om disse finner du på Europa Nostras hjemmeside:
www.europanostra.org/7-mostendangered

«CULTURAL HERITAGE COUNTS FOR EUROPE»

Rapporten er nå oversatt til 12 språk: finsk, fransk, nederlandsk, italiensk, norsk, polsk, rumensk, serbisk, spansk, tysk, ungarsk og ukrainsk.

Rapporten blir stadig referert til blant politikere og kulturminne-organisasjoner rundt i Europa. Den ble et viktig underlag for EU-kommisjonens beslutning om å feire Det europeisk kulturminneåret 2018. Se sammendraget:

<http://www.europanostra.no/kulturarvenerverdifullforeuropa/> eller hel rapporten på:
www.encatc.org/culturalheritagecountsforeurope.

DET EUROPEISKE KULTURMINNEÅRET 2018

2018 ble en sterk manifestering av den europeiske kulturarvens betydning for den europeiske identiteten og dens betydelige bidrag til verdiskapningen. Mange tusen arrangementer ble gjennomført over hele Europa på lokalt, regionalt og nasjonalt plan og i regi av EU. Målet med å markere Det europeiske kulturminneåret 2018 har vært å skape større bevissthet og tilhørighet i befolkningen til det mangfold av verdier som er nedfelt i Europas kulturminner.

Derfor ble det som en avslutning av kongressen i Berlin lagt frem en handlingsplan: Berlin Call for Action «Cultural Heritage for the Future of Europe». Se www.europanostra.org/berlin-call-action. Handlingsplanen hadde adresse til EU-kommisjonen og de enkelte lands regjeringer, organisasjoner, institusjoner og alle som arbeider for bevaringen av Europas kulturarv. Der ble det foreslått et antall viktige tiltak for å opprettholde «trykket» i årene fremover for bevaring og bruk av den europeiske kulturarven.

I forbindelse med avslutningen av kulturminneåret offentliggjorde Tibor Navracsics, EUs kommissær for kultur, utdanning, ungdom og sport, i begynnelsen av desember et program for videre utvikling av kulturminnesektoren i Europa frem til og med 2021. Også EU-landenes kulturministere har offentliggjort et handlingsprogram for årene fremover. Det er gledelig.

Europa Nostra Norges bidrag til kulturminneåret var som før nevnt boken «Northern Europe Winners of the EU Prize for Cultural Heritage/Europa Nostra Awards 2018-2018». Boken ble lansert under en mottagelse i den nordiske ambassaden i Berlin under kulturminnekongressen i Berlin. Den ble trykket i et opplag på 15.000, hvorav 5.000 bøker er distribuert i Norge.

Boken ble sendt ut til våre medlemmer i høst. De 50 prisvinnende prosjektene er skrevet på det lokale språk med solide engelske sammendrag. Alle spesialartiklene er skrevet på engelsk. Det gjør boken særlig velegnet til distribusjon blant prisvinnere med et stor innslag av engelsktalende besøkende.

Styret er i gang med fase 2 av det nordisk/estiske prosjektet hvor vi vil samle informasjon om barn og unges opplevelse av å bo i et prisbelønnet kulturminne, eller i nærheten av et større kulturminne (i Norge eksempler som Røros, Telemarkkanalen, Tyholmen). Dette prosjektet vil strekke seg inn i 2020 og så publiseres.

NORDISK/BALTISK FORUM

Dette uformelle organet har fungert godt gjennom 2018, takket være vårt felles bokprosjekt som har utløst flere møter, også under rådsmøtet i Berlin. Island er også kommet med. Nye møter er planlagt i forbindelse med fase 2 i ovennevnte prosjekt.

FORUM FOR NASJONALE ORGANISASJONER

Det ble ikke holdt noe møte i dette uformelle organet i 2018.

MEDIEDEKNING

Nomineringen av prosjekter til kulturminneprisene får stadig oppmerksomhet, ikke minst i lokale presse, fagtidsskrifter og på kulturminneorganisasjonenes hjemmesider. Tildelingen av EUs Grand Prix til Tone Sinding Steinsvik i juni 2018 fikk landsdekkende medieomtale.

Styret må si seg rimelig fornøyd med den økende bevisstheten omkring Europa Nostras arbeid, ikke minst blant de mer profesjonelle innenfor kulturminnemiljøet i Norge.

DEN FORESTÅENDE KULTURMINNEKONGRESSEN I PARIS 2019

Den europeiske kulturminnekongressen vil finne sted i Paris i 2019. Tidspunktet er ventelig i månedsskifte september/oktober. Det foreligger ikke nærmere detaljert enda. Det kan ha sammenheng med at den franske regjeringen ønsker å legge til rette for at kongressen kan gjennomføres i særlig kulturhistoriske rammer. ENN vil videreformidle nærmere detaljer til sine medlemmer så snart de foreligger.

Oslo, 4. februar 2019

Styret i Europa Nostra Norge

Oslo, mars 2018

Styret i Europa Nostra Norge

Erik Schultz (styreleder)
sign

Axel Mykleby (nestleder)
sign

Grete Horntvedt
sign

Simen Bjørgen
sign

Tore Friis-Olsen
sign

VEDLEGG TIL ÅRSMELDINGEN 2020

EUROPA NOSTRA NORGE REGNSKAP 2020

	2020	2019
DRIFTSREGNSKAP		
<i>Driftsinntekter</i>		
10% av medlemsavgift til Europa Nostra	6.685	7.680
Andre inntekter	0	0
Arrangementer*	20.297	12.800
Renteinntekter	10	18
Sum inntekter	26.922	20.498
<i>Driftsutgifter</i>		
Utgifter arrangementer	14.934	13.279
Hjemmeside **	0	3.951
Andre utgifter	0	4.375
Bankutgifter	205	540
Sum kostnader	15.139	22.145
Driftsoverskudd (tap)	11.853	(1.647)
Balanse pr 31.12.2020		
<i>Eiendeler</i>		
På konto DnB	28.963	11.695
Utestående fordringer	0	0
Sum eiendeler	28.963	18.276
<i>Gjeld</i>	481	0
Sum gjeld	481	0
<i>Egenkapital</i>		
Egenkapital pr 31.12.18	16.629	18.276
Driftsoverskudd	11.853	(1.647)
Sum egenkapital	28.482	16.629
Sum Gjeld og Egenkapital	28.963	16.629

Oslo, mars 2021

Cathrine M. Schultz
Kasserer

Stein Wessel -Aas
Revisor

Fotnoter til årsregnskapet 2020

Generelt.

De nasjonale Europa Nostra foreningene beholder 10 % av årskontingenten som innbetales til Europa Nostra, Haag. I 2020 utgjorde kontingentene kr 66.848,- hvorav Europa Nostra Norge beholdt kr 6.685,-

Note 1.

De to arrangementene var årsmøtet og høstturen til Moss.